

Marktconsultatie Project Oostvaardersoever

1. Aanleiding

In het Markermeer is de laatste jaren sprake van een negatieve trend in de ecologische ontwikkeling. Om deze trend te keren zijn als onderdeel van de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) diverse projecten opgestart. Een van deze projecten is het project Oostvaardersoever. Als onderdeel van de PAGW heeft in november 2019 de minister van IenW, in afstemming met de minister van LNV de Startbeslissing (MIRT-1) genomen. In de verkenningfase die hierop kon starten is voor Oostvaardersoever een voorkeursalternatief (VKA) ontwikkeld dat is omschreven in de Voorkeursbeslissing 2022 (MIRT-2). In de 3e tranche PAGW is extra budget beschikbaar gesteld voor het realiseren van meer maatregelen uit het in de verkenning opgestelde voorkeurseindbeeld (VKE). In een (ontwerp) aanvullende Voorkeursbeslissing worden maatregelen aan het VKA toegevoegd zodat deze in de (reeds lopende) planning- en studiefase meegenomen kunnen worden.

Rijkswaterstaat is Opdrachtgever voor het project en doet dit samen met meerdere publieke partijen (zie par 3). Voor de Planning- en studiefase wordt een ingenieursdienst voorbereid die medio 2024 onder de raamovereenkomst ingenieursdiensten van Rijkswaterstaat aanbesteed wordt, zie ook Bijlage 1 van de marktconsultatie.

2. Doel van de marktconsultatie

Met deze marktconsultatie beoogt de Opdrachtgever:

- Meer inzicht te krijgen in deze specifieke markt en de betrokken partijen;
- Inzicht te verkrijgen in de haalbaarheid van deze uitgebreide opgave;
- Marktpartijen de gelegenheid te geven om kansen, risico's en/of mogelijkheden aan te geven waaraan zij behoefte hebben om deze opdracht zo goed mogelijk uit te kunnen voeren;
- Meer gevoel krijgen op welke wijze deze specifieke vraagstukken het best kunnen worden benaderd.

3. Scope, context en projectteam

Projectteam

Project Oostvaardersoever is onderdeel van de Programmatische Aanpak Grote Wateren, dat onder verantwoordelijkheid staat van de Ministeries IenW en LNV. De projectorganisatie dat project Oostvaardersoever uitvoert bestaat uit een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat, Provincie Flevoland, Staatsbosbeheer, Stichting Flevolandschap, Waterschap Zuiderzeeland, Gemeente Lelystad en Gemeente Almere. Rijkswaterstaat is de formele opdrachtnemer van de ministeries voor dit project en is verantwoordelijk voor de coördinatie en de afstemming met de projectpartners. Tevens is Rijkswaterstaat de formele opdrachtgever voor deze NOK (hierna OG).

Oostvaardersoever is een samenwerking tussen:

Het project wordt aangestuurd door een Kernteam bestaande uit de volgende rollen, gebaseerd op het Integraal Project Management model (IPM):

- Projectmanager (RWS)
- Manager Projectbeheersing (RWS)
- Omgevingsmanager (Provincie Flevoland)
- Technisch Manager (RWS)
- Contractmanager (RWS)
- Planstudiemanager (RWS)
- Liaison vanuit Staatbosbeheer

Het Kernteam is verantwoordelijk voor de operationele aansturing van het project en voor de aansturing van het gehele projectteam van OG. Het kernteam is verantwoordelijk voor het contact met de Opdrachtnemer. Het projectteam van OG bestaat, naast het Kernteam, uit diverse specialisten en adviseurs vanuit de verschillende samenwerkingspartners. Een aantal specialisten en adviseurs zijn gebundeld in expertgroepen met elk een trekker. Dit zijn de beoogde expertgroepen:

- Ecologie en waterkwaliteit
- Waterveiligheid en waterbouw
- Duurzaamheid
- Beheer, onderhoud en bediening
- Ruimtelijke kwaliteit
- Integrale veiligheid
- MER-effecten

Hiernaast zijn er nog andere specialisten en adviseurs betrokken die niet verenigd in een expertgroep.

Scope en context

In het verlengde van de PAGW doelen op systeemniveau zijn voor het project Oostvaardersoever een tweetal specifieke doelen op projectniveau geformuleerd:

- A. *Het project Oostvaardersoever verbindt het Markermeer, de Oostvaardersplassen en de Lepelaarplassen tot een toekomstbestendig zoetwater ecosysteem (TBES)*
 - B. *Het project Oostvaardersoever realiseert met innovatieve waterbouw een aantrekkelijker, beleefbaarder en veilig merengebied*

In de Startbeslissing zijn beide doelen als volgt toegelicht:

In het eerste doel komt tot uitdrukking dat het project invulling gaat geven aan het overkoepelende toekomstperspectief dat in de Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer (RRAAM, 2013) is geformuleerd voor het Markermeer-IJmeer: *een ecologisch systeem dat vitaal, gevarieerd en robuust is, en dat juridische ruimte biedt om de gewenste (grootschalige) ruimtelijke en recreatieve ontwikkelingen mogelijk te maken..*

Het uiteindelijke resultaat van dit alles is dat er een beter en groter leefgebied ontstaat (zoals paai-, foerageer-, rui-, rust- en opgroeigebied) voor wetland-soorten (macrofauna, vissen, vogels en wetland-gerelateerde zoogdieren zoals otters). Hiermee wordt tevens bijgedragen aan duurzame realisatie van de KRW en N2000-doelen van de drie gebieden.

Onder "toekomstbestendig" in het eerste doel wordt verstaan dat het gebied vitaal, gevarieerd en robuust genoeg is om ook andere ontwikkelingen mogelijk te maken zoals klimaatverandering, verstedelijking, infrastructurele investeringen, economische groei en toenemende recreatiebehoefte. Hierbij houden we ook rekening met mogelijke toekomstige dijkversterkingen.

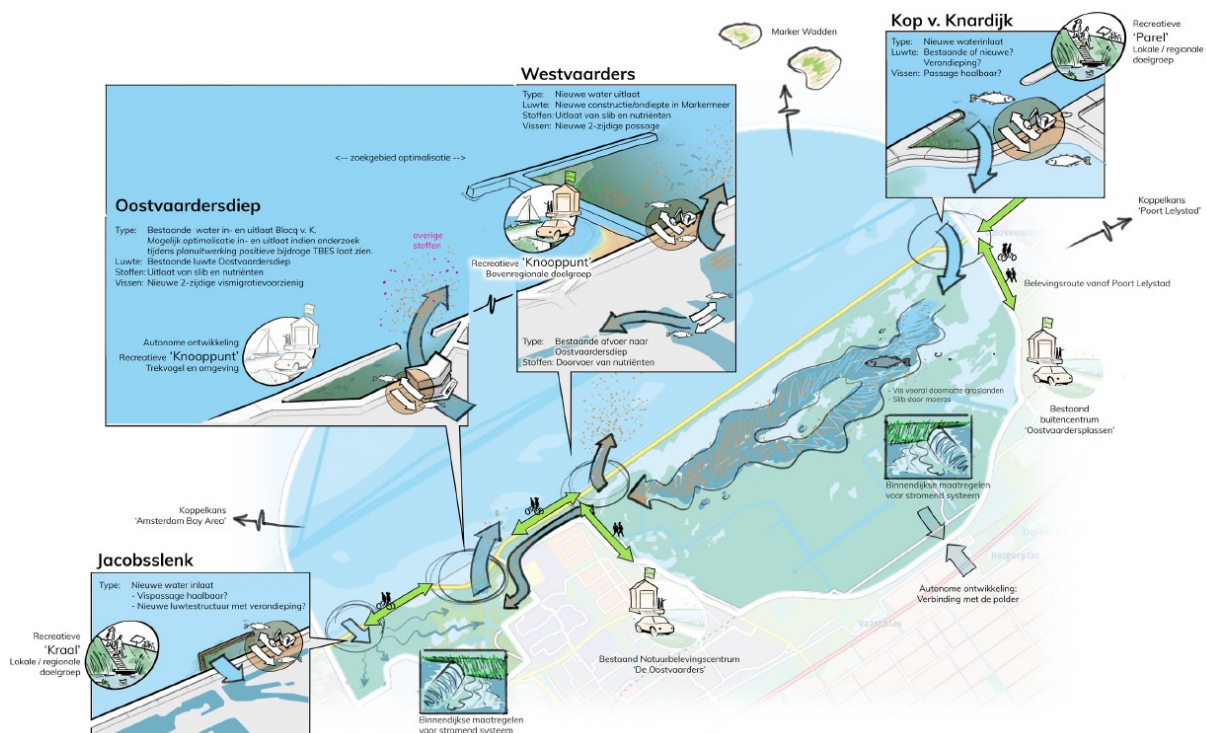
In het tweede doel staan de technische uitwerking en de vormgeving van de maatregelen centraal. Bij de technische uitwerking is vooral de aan te leggen verbinding tussen de moerasgebieden en het Markermeer een uitdaging. Immers, het waterpeil in het Markermeer ligt 3,5 tot 6 meter hoger dan dat van de binnendijkse gebieden. Het aspect “*Innovatieve waterbouw*” wordt hierbij gezien als mogelijk middel en niet als doel op zich¹. Dat alleen al maakt de verbinding complex. Daar komt bij dat deze verbinding op de een of andere wijze de Oostvaardersdijk moet passeren. De veiligheid tegen overstroming die de Oostvaardersdijk nu aan Zuidelijk Flevoland biedt, moet geborgd blijven. Daarnaast moet de dijk toegankelijk blijven voor verkeer.

Voor wat de *vormgeving* betreft, ligt in het tweede doel besloten dat de maatregelen een toegevoegde waarde moeten hebben voor de ruimtelijke kwaliteit van de Oostvaardersoever en de aantrekkelijkheid van het gebied voor recreanten. Dit stelt eisen aan de landschappelijke inpassing van de maatregelen, waarbij uitdrukkelijk als ambitie geldt dat de maatregelen niet worden weggemoffeld maar juist aantrekkelijk en beleefbaar zijn. De ambitie is dat het project hiermee een impuls geeft aan Nationaal Park Nieuw Land.

Het VKA vanuit de MIRT Verkenning (Voorkeursbeslissing 2022) bestaat uit de volgende maatregelen:

1. het realiseren van stoffenuitwisseling tussen het binnen en buitendijkse gebied middels het aanleggen van water in- en uitlaten;
2. het mogelijk maken van vismigratie;
3. het aanleggen van een buitendijkse luwte en ondiepe zone;
4. het aanleggen van verbindingen in de moerasgebieden;
5. het creëren van belevingswaarden bij de nieuwe verbindingen.

Het VKA wordt met de extra gelden 3 tranche PAGW uitgebreid zodat meer maatregelen uit het opgestelde VKE kunnen worden meegenomen in de planning- en studiefase. Het VKE is gevisualiseerd in figuur 1.

Figuur 1. Verbeelding van het VKA Oostvaardersoever uit vanuit de Verkenning

¹ Managementsamenvatting Voorkeursbeslissing 2021, zie platformparticipatie.nl

Er zijn in dit project mijlpalen voorzien die afwegingen en besluitvorming over de aanpak, ontwerpkeuzen en kwaliteit mogelijk maken. Daarbij gaat het onder meer om de vaststelling van een notitie reikwijdte en detailniveau, projectMER en (ontwerp)projectbesluit. Van belang is dat de interne stakeholders (de samenwerkingspartners) continue worden betrokken in het ontwerpproces, om bij de tussentijdse besluitvorming over voldoende draagvlak te beschikken. Daarnaast is van belang dat de omgeving (de externe stakeholders) op gezette momenten en gericht in de gelegenheid wordt gesteld om hier een bijdrage aan te leveren. Bijvoorbeeld door te reageren op het concept van de notitie reikwijdte en detailniveau, door mogelijke oplossingen voor onze opgave voor te dragen, in de vorm van klanteis-gesprekken en tijdens inloopbijeenkomsten. Hiervoor zijn verschillende vormen van participatie voorzien, zoals een omgevingstafel die fungeert als inhoudelijk en maatschappelijk klankbord richting het project en informatieavonden rondom publieke besluitvormingsprocedures. Uiteindelijk moet dit leiden tot een voldoende breed gedragen voorkeursvariant.

Het kernteam heeft als eerste idee een ontwerpproces op hoofdlijnen voor ogen zoals is gevisualiseerd in Figuur 2. De gebruikte termen en afkortingen zijn terug te vinden in de legenda. In hoofdlijnen omvat dit de volgende stappen.

- Analyse Verkenningfase: Sinds de start van de Verkenning is al veel informatie en kennis over het watersysteem, ecosysteem en landschap geïnventariseerd en geanalyseerd. Deze informatie dient ON zich eigen te maken. Daar waar nodig vinden actualisaties en aanscherpingen plaats. Tevens wordt verwacht dat diepere verbanden worden gelegd en dat de analyse wordt voorzien van eigen inzichten.
- Samenstellen van 7 varianten op FO niveau, passend binnen de randvoorwaarden van het VKA, afgestemd met partners en stakeholder. Deze varianten worden globaal beoordeeld op doelbereik, haalbaarheid en randvoorwaarden. (Ontwerploop 1) De varianten gebaseerd te zijn op de volgende uitgangspunten:
 - o Twee varianten gebruiken het gemaal De Blocq van Kuffeler voor de aanvoer van voedingstoffen naar het luwtegebied;
 - o Twee varianten gebruiken een nieuw te realiseren wateruitlaat voor de aanvoer van voedingstoffen naar het luwtegebied;
 - o Twee varianten gebruiken het gemaal De Blocq van Kuffeler én een nieuwe te realiseren wateruitlaat voor de aanvoer van voedingstoffen naar het luwtegebied;
 - o Eén variant is keuzevrij m.b.t. aanvoer van voedingstoffen naar het luwtegebied en is optimaal circulair.
- Samenstellen van 3 varianten en deze verder uitwerken tot op SO niveau. Deze landen in een NRD. (Ontwerploop 2).
- Selecteren van 1 Voorkeursvariant op basis van een integraal beoordelingskader en de MER. En deze vervolgens uitwerken tot op VO niveau. (Ontwerploop 3).

Het is aan ON om dit ontwerpproces nader uit te werken, zodanig dat de projectdoelstelling worden bereikt.

Algemene beoordelingsaspecten	Ontwerpproces	Werkzaamheden	Producten	RK&B	Besluiten	Participatie	Toetsing
	VKA Verkenning	Integratie kennis na Verkenning	Koersnota	Gebiedsanalyse	N.v.t. De Koersnota is al gereed; het opstellen van de Koersnota geen onderdeel van deze opdracht.		
2024							
2025		Hieranalyse verkenning	Uitgangspuntennotitie (UPN)	Inpassingsvisie		Omgevingstafel	UPN toetsen (PVP + partners) IJ-team
2025	- Doelbereik (globaal) - Haalbaarheid - Randvoorwaarden	FO Beschrijven 7 varianten, incl. circulaire variant	- Variantennota 1 - Raming deterministisch			Omgevingstafel KES 2.0	
2026	MER beoordeling: - Effecten - Doelbereik - Randvoorwaarden - Haalbaarheid	SO Beschrijven 3 varianten	- Variantennota 2 - Raming deterministisch - NRD - Afwegingsnota VKV - Nota van antwoord	Landschapsplan 1.0	NRD	Informatieavond Omgevingstafel Zienswijzen NRD	NRD toetsen (PVP + partners) IJ-team
2027	- Effecten - Doelbereik - Randvoorwaarden - Haalbaarheid	VO Optimaliseren van gekozen variant tot een voorontwerp	- Concept-Notitie VKV - Ontwerp-MER - Ontwerp projectbesluit - Raming probabilistisch	Landschapsplan 2.0	Ontwerp PB	Informatieavond Omgevingstafel KES 3.0	Toetsen te publiceren stukken (PVP + partners)
2028		VO Voorbereiden vaststelling projectbesluit. Evt beroepsproc.	- MER definitief - Notitie VKV def. - Projectbesluit def. - Nota van antwoord		Definitief PB	Omgevingstafel Zienswijzen PB	Toetsen te publiceren stukken (PVP + partners)
2028		Voorbereiden aanbesteding aanleg	- Ontwerphoofnotitie Referentieontwerp	EPvE		KES 4.0	IJ-team

Figuur 2. Ontwerpproces op hoofdlijnen

4. Vragen marktconsultatie:

Aangezien veel gecontracteerde partijen uit combinaties bestaan verzoekt Rijkswaterstaat u vriendelijk om onderstaande vragenlijst ook – indien u als combinant binnen de samenwerkingsovereenkomst opereert – als combinatie te behandelen. Tevens verzoekt de Opdrachtgever u om per antwoord niet meer dan 10 regels toelichting te hanteren, tenzij anders aangegeven.

1. De Opdrachtgever hecht waarde aan de inzet van state of the art kennis en expertise op het gebied van het aquatische ecologische systeem van het Markermeer. Wat is uw visie op de rol van een Ingenieursbureau in het samenbrengen van deze kennis en expertise binnen deze opdracht?
2. In de projectdoelstellingen zit, ingegeven door de belangen van de samenwerkingspartners, een gezonde spanning tussen ecologie en ruimtelijke kwaliteit en wil beide aspecten in het ontwerpproces volwaardig meenemen. De Opdrachtgever heeft er voor gekozen om beide werkvelden (ecologie/techniek en ruimtelijke kwaliteit) in één uitvraag onder te brengen. Wat is uw visie op het borgen van de samenwerking tussen ecologie/techniek en ruimtelijke kwaliteit binnen u als Opdrachtnemer?
3. Naast het Kernteam zijn er een zevental themagewijze expertgroepen samengesteld vanuit de partners met elk een expergroep-trekker. De expertgroepen vertegenwoordigen ook hun eigen achterban. Deze expertgroepen doorlopen samen met de Opdrachtnemer het ontwerpproces. Wat is uw visie op potentiële risico's/verbeteringen ten opzichte van deze organisatorische insteek op het verkrijgen van een integraal ontwerpproces?

4. Wat is uw visie op het interactie en toetsingsproces van producten binnen een samenwerkingsproject met meerdere publieke partners, zijn er relevante aandachtspunten / risico's voor uw werkproces en planning?
5. Wat zijn in uw optiek de belangrijkste faalmechanismen/risico's in een uitvraag voor een planuitwerkingsopgave waarbij meerder overheidsorganisaties zijn betrokken? Op welke wijze zijn deze risico's- passend bij uw werkwijze- het beste te beheersen en wat zijn aandachtspunten daarbij?

Overige vragen

De Opdrachtgever verzoekt u om per antwoord niet meer dan 5 regels toelichting te hanteren, tenzij anders aangegeven.

1. Welke informatie, in de aanbestedingsfase, is voor u noodzakelijk om te komen tot een Inschrijving?
2. Wat zijn de do's en don'ts Opdrachtgever in de aanbestedingsfase vanuit uw perspectief?
3. Wanneer wordt het project voor u interessanter?
4. Bent u voornemens op deze opdracht in te schrijven?
5. Bent u in staat zelfstandig in te schrijven of in combinatie met andere partijen?
6. Bent u bereid antwoorden op uw vragen eventueel verder toe te lichten in een verdiepend gesprek?

Heeft u nog overige opmerkingen, reacties of suggesties ten aanzien van de contract- en aanbestedingsvoorbereiding en/of het project? Gaarne deze in maximaal 5 regels toelichten.

5. Procedure en vastlegging

A. Proces en Procedure

i. Planning

Rijkswaterstaat hanteert de volgende planning voor de marktconsultatie:

Activiteit	Datum
Publiceren marktconsultatiedocument op TenderNed	19 april
Uiterste datum indienen toelichtende vragen op gepubliceerde stukken	26 april
Uiterste datum voor indienen reactie op vragenlijst	14 mei
Verdiepende gesprekken	Wordt via TenderNed gecommuniceerd
Afronding en publiceren resultaten op TenderNed	1-7-2024

ii. Vragen

Vragen die de gepubliceerde stukken op voorhand oproepen, vernemen wij graag uiterlijk op de in paragraaf 1.1.1. genoemde 'Uiterste datum voor indienen toelichtende vragen op gepubliceerde stukken'.

iii. Indienen reactie vragenlijst

Alle deelnemende partijen geven hun visie door middel van het invullen van de vragenlijst die is opgenomen in hoofdstuk 3 van het marktconsultatiedocument. U hoeft in principe alleen uw organisatie en een contactpersoon te vermelden zodat mogelijk een verdiepend gesprek conform 1.1.4 kan worden opgezet. Partijen kunnen de antwoorden op de vragenlijst indienen via TenderNed uiterlijk op de in paragraaf 1.1.1. genoemde 'Uiterste datum voor indienen reactie op vragenlijst'.

iv. Verdiepende gesprekken

Partijen die de vragenlijst hebben beantwoord kunnen worden uitgenodigd voor een verdiepend gesprek. Concreet zal Rijkswaterstaat u vragen of u bereid bent – indien uw antwoorden vragen of interesse oproepen – deze mondeling toe te lichten in een verdiepend gesprek. Het projectteam reserveert hiertoe de periode tussen 30 mei en 11 juni. Tijdens het verdiepende gesprek worden de schriftelijk ingediende antwoorden en de vragen die het projectteam daarbij heeft besproken. De resultaten van deze gesprekken worden samengevat en geanonimiseerd gepubliceerd conform 1.1.5. Hierbij wordt uiteraard bedrijfsgevoelige informatie niet gedeeld en blijft vertrouwelijke informatie binnen het projectteam.

v. Afronding marktconsultatie en terugkoppeling resultaten

Rijkswaterstaat zal de marktconsultatie afronden door een verslag van de marktconsultatie te publiceren op TenderNed. In het verslag zullen de belangrijkste conclusies van de marktconsultatie opgenomen worden. In verband met dit verslag wijst Rijkswaterstaat marktpartijen uitdrukkelijk op het volgende:

Het verslag wordt openbaar gepubliceerd. Marktpartijen verlenen middels deelname toestemming aan Rijkswaterstaat om hun beantwoording en andere door hen verstrekte informatie en/of gegevens te gebruiken in dit verslag.

De beantwoording en andere informatie en/of gegevens zal/zullen geanonimiseerd en generiek in het verslag worden opgenomen. Het verslag zal een bijlage bevatten met de deelnemende marktpartijen van de vragenlijst en wanneer deze zullen plaatsvinden ook van de verdiepende gesprekken.

b. Vertrouwelijkheid en overige bepalingen ten aanzien van de marktconsultatie

De marktconsultatie maakt geen onderdeel uit van de aanbesteding. Om deelnemers aan de marktconsultatie niet in een bevooroordeelde positie te brengen, zal Rijkswaterstaat zorgen dat de informatie die tijdens de marktconsultatie door Rijkswaterstaat is gedeeld voor alle partijen toegankelijk is tijdens de aanbestedingsprocedure.

In de terugkoppeling van de resultaten in een verslag worden de namen van de organisaties opgenomen die de vragenlijst hebben beantwoord en hebben deelgenomen aan de verdiepende gesprekken. Dit verslag wordt op TenderNed gepubliceerd.

Voortschrijdend inzicht of veranderende omstandigheden kunnen ervoor zorgen dat informatie in deze marktconsultatie kan afwijken van informatie die later (in het kader van een aanbesteding of contract) wordt verstrekt. Daarom kunnen er aan de informatie die in het kader van de marktconsultatie wordt verstrekt geen rechten worden ontleend.

Omdat de marktconsultatie voor u als deelnemer zelf ook van toegevoegde waarde is (het helpt om de marktbenadering beter te laten aansluiten op uw behoeften) én de gevraagde inspanning gering is, geeft Rijkswaterstaat geen vergoeding aan deelnemers van de marktconsultatie

c. Voorwaarden van de marktconsultatie

De marktconsultatie wordt gehouden onder de volgende voorwaarden:

1. Deze marktconsultatie is geen onderdeel van een aanbesteding.
2. De deelname is geheel vrijwillig en vrijblijvend.
3. Er worden geen vergoedingen gegeven voor gemaakte of te maken kosten, verbonden aan de marktconsultatie.
4. Het hoofdpunten verslag zal na de marktconsultatie op TenderNed gepubliceerd worden.
5. Het verslag van deze marktconsultatie zal opgenomen worden in een eventuele aanbestedingsprocedure.
6. Er vloeien geen consequenties voort uit de deelname aan de consultatie, ten aanzien van een eventuele aanbestedingsprocedure in de toekomst.
7. Er ontstaan geen voorkeursposities of uitsluitingsgronden door deelname aan de consultatie.
8. Bij de start van een eventuele aanbestedingsprocedure stelt Rijkswaterstaat het verslag van de marktconsultatie voor een ieder beschikbaar om de eventuele aanbestedingsprocedure objectief, transparant en non discriminatoir te kunnen laten verlopen (ter voorkoming van beperking van mededinging voor enige partij).
9. Daarnaast is het van belang te weten dat informatie uit deze marktconsultatie kan afwijken van informatie die later in het kader van een eventuele voorgenomen aanbesteding wordt verstrekt.
10. De marktconsultatie is geen uitnodiging om in te schrijven op een eventuele aanbesteding. Rijkswaterstaat behoudt zich het recht voor om de planning, zoals in dit document geschetst is, naar eigen inzicht aan te passen en/of het traject van de marktconsultatie geheel of gedeeltelijk te staken.
11. De door middel van deze marktconsultatie aan Rijkswaterstaat verstrekte informatie wordt vertrouwelijk behandeld en wordt niet gebruikt voor een ander doel dan het opdoen van marktkennis teneinde tot een kwalitatief beter programma van eisen te komen.
12. Door deelname aan deze marktconsultatie verklaart de geïnteresseerde marktpartij akkoord te zijn met alle genoemde voorwaarden.
13. Rijkswaterstaat behoudt zich het recht voor om deze inzichten niet of niet volledig te gebruiken.
14. Rijkswaterstaat gaat zo transparant mogelijk te werk, door o.m. algemeen verslag van de marktconsultatie te sturen naar de deelnemende partijen en bij de aanbestedingsstukken te voegen.

d. Doelgroep

De scope betreft ingenieursdiensten die in relatie tot projecten uitgevoerd worden met het doel Planuitwerking en Contractvoorbereiding. Opdrachten op grond van deze Raamovereenkomst zullen product- en/of resultaatgericht zijn.

Het zijn multidisciplinaire en integrale opdrachten, die waar nodig meerjarig zijn en bijdragen aan de Planuitwerking en de Contractvoorbereiding van projecten. De diensten betreffen onder andere omgevingsactiviteiten, technische uitwerkingen, adviezen verstrekken, opleveren planuitwerking, de doorvertaling in contracten en backoffice-werkzaamheden tijdens de ontwerpfase.

Planuitwerking gaat zowel om de planologische plannen alsmede de plannen die gemaakt worden voor nieuwbouw, renovatie en vervanging van de infrastructuur.

Perceel 1 van de SROK ID. SROK ID perceel 1 bevat 9 contractanten, te weten:

1. Antea Nederland B.V.
2. Arcadis Nederland B.V.
3. VOF Arup-Nebest

4. HaskoningDHV Nederland B.V.
5. Combinatie IV-Infra/Tauw/HKV
6. SROK Movares – Goudappel – Infram
7. Combinatie Wagemaker – Kragten – Fugro
8. Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V.
9. Combinatie WSP-Sweco-Westenberg